

בר סוקרים מיסדרים צבאיים בעת יציאתם את הארץ בנמליהתעופה לוד.
גם ספריהטכסים של צה"ל, ושאלו היפ" נה אותנו הקורא איזונברג, קובע במפורש: "מבין שבעת נסיעות רישמיות של ראשי מדינת-ישראל, יכבד אותם צה"ל באותם הטכסים כפי שהוא נהג להעניק לאורח-יכבוד מן החוץ".

לעומת זאת מצוייה בספריהטכסים של צה"ל גם פסקה האומרת: "גדול המדינה, מסורתה ואופי חייה הציבוריים, הם אשר קובעים את התיקף הנכבד של צרמוניות אלה: לכן יתיה הטכס בישראל צנוע-יחסית, אולם תמיד במסגרת הפרוטוקול הבין-לאומי".

כך, שלמרות שלא היה ראשוני, היה הטכס הצבאי שנערך למנוחם בגין בבחינת חידוש, לפחות מבחינת הברק ואופי הייחודי הציבוריים במדינת בשנים האחרונות. החידוש היה גם בצורת סקירת המישמר הצבאי שהשתתף בטכס, על פי כל כללי הפרוטוקול.

גם ראשי-משלה קודמים נהגו לפעמים לעבור על פני כל השורות במישמר (המורכב מ-60 חיילים ותשעה דגלנים), אולם הם עשו זאת תמיד בהליכה אורחית, ולא צבאית כזו של בגין, כשהם מלווים במפקד המישמר. איש מהם גם לא נהג להרכין ראש בפני הדגלים הצבאיים שבידי הדגלנים, כפי שעשה בגין.

הקביעה כי "זהו חידוש בנוף הישראלי, ביטוי לסיגנון החדש", נשארת בעינה.

רישמיים בחו"ל. נכון שטכסים אלה בוטלו בתקופת גולדה מאיר, אחרי מלחמת יום-הכיפורים, ובתקופת כהונתו של תרמטכ"ל לשעבר, יצחק רבין, לא נערכו לו כלל. אבל בעבר, מימי קום המדינה, נערכו טכסים כאלה לכל ראשי-הממשלות, והם לנשיא. החידוש היתירי הוא בכך שבעבר לא שידרה הטלוויזיה בשידור ישיר את מהלך טכסים אלה, כיוון שאז עדיין לא הייתה הטלוויזיה קיימת. לכן נראה החבר בעיני רבים כחידוש.

חריף יותר בתגובתו היה הקורא משה איזונברג, מחשוב סקולוב 16, חדרה, שי כתב: "כולנו זכאים להשקפותינו — כולל גם כתבכם הנכבד — אך עיתון לא צריך להביע דעות בלבד, אלא גם לדווח טוב-דוח ובדקות. אני מצרף צילום מתוך ספר הטכסים הרשמי של צה"ל, שפורסם כבר בשנות השישים, וששימש מאז שולחן-ערוך בין השאר, לכל טכסיהפרידה בלוד. העובדות פשוט לא מתיישבות עם קביעת כתבכם ש'טכס כזה מעולם לא נערך ל-ראש-משלה ישראלי'. ההיפך הוא הנכון — טכס כזה נערך לכל ראש ממשלת-ישראל, פרט לאחרון. אם כתבכם לא ידע זאת אפשר לסלוח לו. אך העורך בוודאי ידע את העובדות — לכן כדאי לדייק, גם אם מבחינה פוליטית הדבר לא נוח".

בעיקבות תגובות אלה בדקנו את העובר דות מחדש ואומנם הסתבר לנו כי הנוכחי רון תיעתע בנו. איש מחברי המערכת לא זכר כי בעבר נערכו טכסיהפרידה צבאיים לראשי-הממשלה, אולי בגלל העובדה כי

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386 • תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מורפס ב"הרפס החדש" בע"מ, תד-אביב, רח' בן-אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גזופות: "ציונקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מח' המודעות: רפי זכרונני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

והעמידו אותנו על הטעות. שהתפרסמה בגיליון הקודם.

במדור במדינה ("ראש רכון מול הדגל" — העולם הזה 2081) נכתב, בין השאר, על הטכס הצבאי שנערך לבגין בנמלי-התעופה בלוד: "טכס כזה מעולם לא נערך לראש-משלה ישראלי, גם לא כא-שר היה ראש-הממשלה המטכ"ל לשעבר.

ק/א יר

טכס-הפרידה הצבאי, שנערך ל-ראש-המשלה מנוחם בגין, בצאתו למסעו-הממלכתי בארצות-הברית, נראה כה יר-

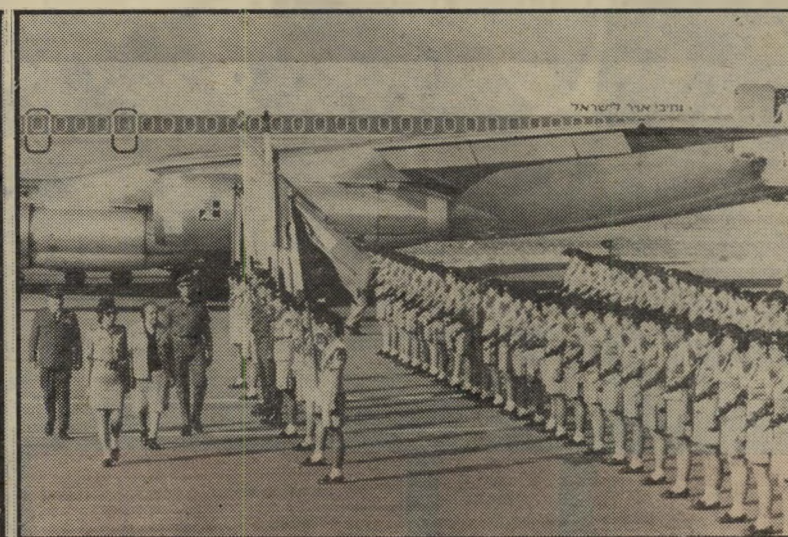
דוד אשכול סוקר מיסדר צבאי לפני צאתו לחו"ל (1964)
— לא חידוש!

דוד בן-גוריון סוקר מיסדר צבאי בנמליהתעופה בלוד (1951)
— מסורת ישנה

מנוחם בגין מרכין ראשו בפני דגל חיל האוויר (1977)
— צנוע יחסית

גולדה מאיר סוקרת מיסדר צבאי בנמליהתעופה בלוד (1970)
— ההיפך והברק

גם אם הטכס הצבאי עצמו נערך בהתאם לכללי הפרוטוקול.

רוב נסיעותיהם לחו"ל של ראשי הממשלה היו נסיעות לא-ממלכתיות, שהן לא נערכו להם טכסים צבאיים. אולם כשפנינו אל הכתובים והמצולמים, התברר כי זה היה הנהגה המקובל ב-25 שנותיה הראשונות של המדינה. בארכיונים ניתן למצוא צי"ל לומים (שמה במה) אנו מביאים כאן), שבהם נראים ראשי ממשלת-ישראל-לשע-

זהו חידוש בנוף הישראלי, ביטוי לסיגנון החדש. "אינני מבין מדוע מצאתם חידוש בע-ריכת מיסדר צבאי לראש-הממשלה בעת המראתו לביקור ממלכתי בחו"ל". כתב הקורא יעקב בכר מירושלים. "אם זיכרוננו אינו מטעני נערכו טכסים כאלה גם בעבר לראשי ממשלת-ישראל, שיצאו לביקורים

צאידופן וחריג על רקע המציאות הישראליה החדשה — נעדרת הטכסיות הצב-אית — שנוצרה מאז מלחמת יום-הכיפור-רים, עד שהוא נראה בעיני רבים כחידוש מהפכני. גם בעינינו.

מסתבר כי קוצרהזיכרון במיקרה זה היה בעוכרנו. כמה וכמה קוראים טרחו-